

Villa Solbacken, Röstånga.

Det vi vet om Solbacken och det jag minns från min barndom och tonårstid i villan.

Det vi vet

Maria Hallenborg föddes i Röstånga 1841. Hon var dotter till "possessionaten" (godsägare) Jöns Hallenborg. Maria gifte sig med sjöoffi-

Maria Smedberg lät bygga Solbacken som stod klart 1904.

ceren Hildur Smedberg vars bror Alfred Smedberg var gift med Marias syster Helena. Efter bröllopet 1882 bodde Maria och Hildur i Stockholm fram till hans död. Strax efter sekelskiftet återvände Maria Smedberg till Röstånga och lät bygga Solbacken (uppfört 1904). Hon blev då granne med sin syster Helena, också hon änka, som bodde på Nackarp med sina fyra barn. Solbacken kallades för "Vita villan" till skillnad från Nackarp som kallades "Gula villan".

Boningshuset på Solbacken var från början ett vitt trähus (som fotot) i två våningar. Maria, som alltså bott i Stockholm, hade inspirerats från stockholmska skärgårdsvillor i trä. Huset – det dåvarande och det nuvarande på samma plats – ligger högt med en vidsträckt utsikt mot Jällabjär. På fastigheten fanns också Gula stugan och uthus. En stor engelsk trädgård, frukt- och köksträdgård ingick också. På Solbacken har det funnits höns och bin och häst. Man kan fortfarande se spår efter duvslag. Efter Maria Smedbergs bortgång ärvde Agnes Smedberg Solbacken. Hon var systerdotter till Maria.

Det jag minns

Mina föräldrar for ofta till Agnes (min morfars syster) på Solbacken, och där vistades

vi barn gärna under sommarlov och veckoslut. Det var, för barn, en fin miljö att vara i, med skog in på knutarna och en stor intressant trädgård, med höns i höns hus som ibland hade räven på besök. Räven tog sig in genom hönsens "hål i väggen" in- och utgång.

Vi plockade vad vi kunde och ville från fruktträd och bärbuskar. Vi byggde hyddor i stora grova träd och lekte och lekte tills vi tröttnade och sen sov gott.

Det stora huset hade en fantastisk vind – stor och mörk – som vi kunde gömma oss i. Där fanns förstås ett vindspöke som vi försökte locka fram och bråka med. Vi menade att det bodde i en av flera kistor som fanns på vinden. Men spöket fanns förstås bara i vår fantasi men var en god krydda i vindslekarna. På andra våningen fanns sovrummen med sina balkonger. Balkongerna var belagda med tillträdesförbud på grund av "risk för ras". Badrummet på andra våningen hade ett

stort badkar och när det tömdes rann vattnet ut över golvet till ett centralt brunnsavlopp i golvfallets slut.

Köket var omodernt med vedspis men där fanns också en elspis. Bänkskivorna var av masonit och någon del hade en perstorpsplatta som ytskikt och kallades moderna bänken. Det fanns ett stort skafferi med nätförsedda skåpsdörrar. Man kunde gå in i skafferiet och på väg in för att leta efter något ätbart kunde man möta en mätt mus på väg ut efter att den

Maria Smedberg med hund

hade funnit något ätbart.

En glasfönsterförsedd del av husets långsida mot trädgården var en slags veranda där samtal och läsning ofta skedde i det ljusa rummet. På motsatta sidan fanns en salong med öppen spis för eftermiddags- och kvällsteumgänget. En stor men mörk matsal fanns mitt i huset.

I vår tid

Min mamma, Eva Smedberg Nielsen, ärvde huset efter Agnes och huset blev då familjens helg- och sommarstuga. Dessvärre var huset (fasadputsat från 50-talet) i sådant skick - med puts som föll av, dragiga fönster och dåliga rör och elledningar mm - att senare delen

Agnes Smedberg står på trappan till det som även idag kallas Gula Stugan.

av 70-talet blev en tid av våndor. Vad skulle ske med huset? Renoveras eller rivs för att ge plats för ett modernt nybygge? Efter massor med rådgivning blev beslutet rivning. Röstånga brandkår fick ytterskalet att öva på och 1981 var det nya Solbacken inflyttningsklart.

Idag

Där bor jag nu med min familj. Tomten är stor men mest gräsmatta. Gula stugan är fastighetens äldsta hus och välrenoverat. Så resonerar man nuförtiden. Vi trivs mycket bra i Solbacken och med Röstånga.

Rolf Nielsen